

Önmaguk folyamatos nevelése által Isten felé növekedni

A Romániai Magyar Cserkészszövetség 1990 utáni története

A cserkészlet a világ több mint 200 országában 38 ezer tagot tömörít, és ezzel a legnagyobb gyermek- és ifjúsági mozgalom. Csupán hat országban (az Andorrai Fejedelemségben, a Kubai Köztársaságban, a Kínai Népköztársaságban, a Koreai Népi Demokratikus Köztársaságban, a Laoszi Népi Demokratikus Köztársaságban és a Mianmari Államszövetség Köztársaságában) nincs jelen, ezekben be van tiltva.² „A cserkészlet önkéntes, politikamentes, vallásos ifjúságnevelő mozgalom, mely mindenki számára nyitott, származásra és emberfajta való tekintet nélkül.” – fogalmaz a világszervezet alapszabályzata.³

A cserkészmozgalom célja

A magyar cserkészmozgalom célja olyan életrevaló, elkötelezett, felelős, egészséges polgárok nevelése, akiknek fontos, hogy önmaguk folyamatos nevelése által az Isten felé növekedjenek. Ennek érdekében önkéntesei segítségével életmodellt nyújt, illetve ifjúságnevelést végez. Hétéves kortól kezdve mindazok számára kínálja ezt, akik a helyi közösségekkel együttműködve nyitottak elveire, és tevékenyen részt vállalnak közösségük életében.

Mindehhez saját nem-formális nevelési módszerét, a cserkészmodszert hívja segítségül, amely a következő elemekből áll: a kisközösségi (őrsi) rendszer, fogadalom és törvények, a cselekedve tanulás, folyamatos és ösztönző, vonzó és hasznos programok – főként – a természetben, a magyar kultúra ápolása, különös tekintettel a népi hagyományokra.

A cserkészlet pedagógiai alapjait több mint 100 éve fektette le az angol Robert Baden-Powell, de a kiscsoportos rendszeren és cselekedve tanuláson alapuló cserkészmodszere ma aktuálisabb, mint valaha.

¹ A szerző a Romániai Magyar Cserkészszövetség külügyi vezetője.

² A World Organization of the Scout Movement (WOSM) adatai.

³ World Organization of the Scout Movement: *Fundamental Principles*. 1989, február.

Cserkésztvörvények

1. A cserkész egyeneslelkű és feltétlenül igazat mond.
2. A cserkész híven teljesíti kötelességeit, melyekkel Istennek, hazájának és embertársainak tartozik.
3. A cserkész, ahol tud, segít.
4. A cserkész minden cserkészt testvérének tekint.
5. A cserkész másokkal szemben gyöngéd, magával szemben szigorú.
6. A cserkész szereti a természetet, jó az állatokhoz, és kíméli a növényeket.
7. A cserkész feljebbvalóinak jó lélekkel és készségesen engedelmeskedik.
8. A cserkész vidám és meggondolt.
9. A cserkész takarékos.
10. A cserkész testben és lélekben tiszta.

Visszatekintés

Erdélyben 1911-ben alakult meg az első cserkészcsapat a székelyudvarhelyi Református Kollégiumban, Z. Sebess József testnevelő tanár vezetésével. A világháború szétzilálta a kezdeményezéseket, de 1923-ban több erdélyi nagyvárosban is újraalakultak a magyar cserkészcsapatok. A harmincas évek elejére szinte Erdély minden magyar tanylelvű gimnáziummal rendelkező városában tevékenykedtek cserkészcsapatok, így Ko-

lozsváron, Marosvásárhelyen, Székelyudvarhelyen, Kézdivásárhelyen, Temesváron. A II. világháború azonban ismét nehézségeket hozott, ezt követően a megszilárduló totalitárius rendszer mindenhol leszámolt a cserkészzel.

A hangváltást csak 1989 decembere hozta el. 1990 februárjában elsőként Székelyudvarhelyen, majd Kolozsváron alakult cserkészcsoport, létrejöttek a mai Budvár, illetve Apáczai Csere János cserkészcsoportok próbaőrsei. Csíkszeredában országos szervezet létrehozását határozta el egy, öregcserkészekből és a cserkészettről nagyon keveset tudó, de lelkes fiatalokból és középkorúakból álló csoport. Ez a kis csoport 1990. május 15–24. között Gyergyószárhegyre hívta össze a Romániai Magyar Cserkészsövetség (továbbá RMCSSZ) alapító közgyűlését. A résztvevők itt cserkészfogadalmat tettek, döntöttek a szövetség megalakításáról, megfogalmazták annak működési szabályzatát, megválasztották a RMCSSZ első országos elnökségét, majd megtartották első vezetőképzőjüket.

Még ebben az évben országszerte beindult a cserkészmunka. Fokozatosan lehetőség nyílt a különböző külföldi magyar cserkészsövetségek cserkészeivel és vezetőivel való megismerkedésre. A Külföldi Magyar Cserkészsövetség (KMCSSZ) és a Magyar Cserkészsövetség (MCSSZ) jóvoltából a Romániai Magyar Cserkészsövetség első képzett cserkészeihez a következő három évben mintegy ötven képzett cserkésze vezető csatlakozhatott.

Az 1990-es évek elején a cserkésztevékenység nagyfokú társadalmi elismerésnek örvendett. A másik oldalon viszont ott leselkedett a fenyegető veszély – a román állam részéről –, amikor karhatalommal, jogi buktatókkal és megtöréssel próbálták betiltani a

mozgalmat, természetesen sikertelenül. Az évtized végének enyhülő politikai légköre jelentett csak változást az ilyen fajta szemléletmód megváltoztatásában.

Az ezredforduló a Szövetség számára is változásokat hozott, elsősorban hozzáállásban, valamint egy új vezetői nemzedék kinevelődési folyamatában.

Új vezetőképzési folyamat indult be, 1999-ben megszervezésre került az I. Partiumi Őrsvezetőképzés Nagybányán, melyet segédvezetői képzés is követett, új lendületet adva a szövetségi munkának.

Több országos méretű rendezvényből is sikerült hagyományt teremteni. Ilyen volt például a szamosújvári rovásírásverseny az 51. sz. Czetz János cserkészcsapat szervezésében. **2004**-ben az *V. Országos Rovásírásverseny* záróakkordjaként a szamosújvári örmény katolikus temetőben sor került annak az emlékhelynek a leleplezésére és felszentelésére, amely az ifjúságot felkaroló elődöknek kívánt emléket állítani. Ebből az alkalomból a helybéli cserkészcsapat emléklakettet avatott Lord Robert Baden-Powellnek, a cserkészlet megalapítójának tiszteletére.

2002 februárjától a Szövetség a Magyar Ifjúsági Tanács (MIT) tagszervezeteként igyekszik élő kapcsolatot fenntartani más ifjúsági szervezetekkel. A MIT révén került közelebbi kapcsolatba a Magyar Ifjúsági Konferenciával (MIK), amelynek teljes jogú tagjává vált **2004**-ben. A **2004**-es év folyamán alapító tagjává vált a Magyar Civil Szervezetek Erdélyi Szövetségének.

Ebben az évben újabb országos rendezvénnyel gyarapodott a Romániai Magyar Cserkészszövetség programlajstroma: a marosszentgyörgyi 21. sz. Petki Dávid cserkészcsapat megszervezte a „*Dalos Pacsirta*” Országos Cserkész Dalversenyt.

2005-ben a Szövetség megalakulásának 15 éves évfordulója alkalmából több helyszínen zajlott az emlékév megünneplése. A megemlékezések csúcspontja a Gelence település környékén megrendezett több mint 400 fős emléktábor, a *REGE* volt, melyre meghívást kaptak az Magyar Cserkészszövetségek Fóruma (MCSSZF) cserkészcsapatainak képviselői is. Az emléktábor az erdélyi népi hagyományokat mutatta be, valamint a helyi kultúra, a határokon átívelő magyar cserkésztestvériség megelevenítésére törekedett.

A hagyományoknak megfelelően szeptemberben a szárhegyi emlékparkban felavatásra került a harmadik kopjafa is, melyet öt évente helyeznek el a cserkészszövetség megalakulásának évfordulója alkalmából. 2005 őszén Maros, Csík, Gyergyó, Udvarhely körzetek számára megkezdődött a *Forrás* őrsvezetőképző.

2006-ban rendezték meg az első országos műhelytábort Szászrégenben, csapatvezetők, rover cserkészek jelenlétében. A nyár folyamán négy segédvezető részt vett a MCSSZ I. Budai kerületének segédtszti vezetőképzőjén. Augusztus folyamán, a libáni cserkészparkban zajlott képzés végén a Forrás ÖVK 33 őrsvetető jelöltje tett fogadalmat. Novemberben tisztújító közgyűlésre és alapszabályzat-módosításra került sor.

2007 februárjában első alkalommal került megrendezésre Csíkszeredában az *Országos Cserkészbál*. Ez az országos programok szerves része lett, és illeszkedik a magyar cserkészszövetségek által hagyományosan megrendezett cserkészbálok sorába is. 2007 folyamán 22 erdélyi cserkész felkészítése zajlott, akik számára először adatott meg a lehetőség, hogy Erdélyt képviseljék a cserkész világtalálkozón, a *XXI. Dzsemborin* Angliában. A MCSSZ képviseletében kiutazó erdélyi cserkészek egy kopjafát helyeztek el az angliai cserkészparkban, a dzsemborin való részvételünk jelképeként.

2007 tavaszától kezdődően a MIT és az Áldás, népszerűség mozgalom által megálmodott *Adj, király, katonát!* vetélkedősorozatba kapcsolódott be a Szövetség. Októberben Sepsiszentgyörgyön zajlott a MCSSZF negyedik tisztképző tanfolyama, melyen nyolc erdélyi tisztjelölt is részt vett. A Szlovákiai Magyar Cserkészszövetség (SZMCS) és miskolci iskolák adományaként a betlehemi békeláanggal együtt a romániai magyar cserkészek ajándékcsomagokat juttattak el a csángómagyar gyermekeknek.

2008 tavaszán-nyarán jótekonysági koncertsorozatok szervezésével egy szászrégeni cserkészlány, Vita Tímea életének megmentésére siettek a hazai cserkészek. Közben épült-szépült a Vadas-tetőn létrehozott cserkészpark. A Sepsiszentgyörgytől mindössze tíz kilométerre fekvő Sepsikőröspatak közelében, egy erdei tisztáson található a ház, amely a körülötte elterülő térséggel együtt kiválóan alkalmas nagyobb létszámú cserkész táborok szervezésére is. Sepsiszentgyörgyön felavatásra került a Tanulók Háza kertjében található Bi-Pi emléklakett, amely a cserkészmozgalom 100 évének is emléket állít. Szintén ebben az évben önállóan szerveztek Gilwell-rendszerű őrsvetetőképzést. A Nagyenyed melletti őrsvetetőképző tábort követően 39 őrsvetetővel gazdagodott a Szövetség. Öt új segédtszti is segíti a cserkésznevelői munkát, akik a MCSSZ I. Budai kerületének segédtszti vezetőképzőjében végeztek.

Az évek során a Szövetség nevelési munkát elősegítő programokat, vetélkedőket szervezett. Az *Erdély várnagya* vetélkedővel az erdélyi várakra, udvarházakra, vártemplomokra vagy csak egyszerűen a megmaradt romokra próbálják ráirányítani a figyelmet.

Ősi magyar írásunk, a rovásírás védelmében tankönyvet szerkesztett a dési cserkészcsapat vezetője, Zomoráné Cseh Márta. Az évente megrendezésre kerülő országos rovásírásversenyek győzteseinek számára rovás különpróbát dolgoztak ki. A rovásírás konferencia is szerves részét képezi a programoknak. Neves előadók, szakemberek bevonásával zajlik a tanácskozás, ami tudományos kutatómunkák szellemi műhelyévé is vált.

Az érdeklődő felnőttek számára a Szövetség alapképzést szervezett. A legügyesebb cserkész újságíró számára *Aranytoll díjat* alapítottak, amely egyenruhára felvarrható jelvénnel és pénzjutalommal jár.

2009-ben új országos rendezvénnyel bővül a rendezvények palettája, a nagyenyedi csapat az ötletes *Pentaktív* rendezvényen ötféle tevékenységet szervez meg: disznóvágást, kenyérsütést, a népszerű pinewood derbyt, csuriga versenyt és kézműves foglalkozást. A szövetségi adminisztrációs munkát egy irodavezető segíti, aki fizetett alkalmazottként tevékenykedik a csíkszeredai szövetségi irodában.

Ezzel egy újabb emlékévhöz érkezett a Szövetség. Az RMCSSZ 2010-ben ünnepelte megalakulásának 20 éves évfordulóját. A húsz év mérlege: Erdély 56 településén 138 bejegyzett cserkészcsapatban, közel 2000 cserkésszel és 200 felnőtt vezetővel folyik az ifjúságnevelő munka. Ugyanakkor az sem elhanyagolható, hogy az erdélyi magyar cserkészlet már a 100 évet is betöltötte.

Az emlékévhöz számos alkalom kínálkozott az együtt ünneplésre, illetve az erdélyi cserkészletben rejlő értékek és lehetőségek bemutatására.

Az emlékévhöz fontos mozzanata volt a május 15-én Gyergyószárhegyen szervezett kopjafaavatás és cserkésznap. A Szövetség megalakulásának és az első cserkészvezetők

fogadalomtételének helyszínén több mint 300 cserkész gyűlt össze (27 erdélyi magyar cserkészcsapat képviselőjében) a negyedik kopjafa felavatására. Az ünnepség keretén belül ökumenikus istentiszteletre is sor került Tamás József római katolikus segédpüspök, Ferencz Ervin ferences szerzetes, a gyergyószárhegyi ferences kolostor házfőnöke és Kónya Tibor református lelkész részvételével. Ezen az ünnepen a gyergyószárhegyi Lázár kastély lovagtermében Balog László történész bemutatta Bardócz Csaba cserkészvezető *Az erdélyi magyar cserkészet története (1911–1944)* című könyvét. Gulyás László, a *Csíksomlyó magazin* szerkesztője az idei kiadványt ismertette, ebben a cserkészet mint ifjúságnevelő mozgalom is helyet kapott. Végül Kasza Tamás ügyvezető elnök az új cserkészgyenruhát ismertette, majd cserkésznap és vezetői tanácskozás következett. A vettélkedők nyerteseinek díjazását a nagyenyedi cserkészek meglepetéskonzertje követte.

Az emlékévünk megkoronázása a második szövetségi nagytábor volt, a *MAJ'NEM 2010 (Madarasi Jubileumi Nemzetközi Emléktábor)*, július 14–23. között. Az emléktábor IV. Béla korába vitte vissza a résztvevőket.

Az emléktábor az emlékév legnagyobb rendezvénye volt, melyen a 609 résztvevő mellett körülbelül 700 személy látogatta meg a tábort a nyílt napon. Részt vettek magyarországi, felvidéki, vajdasági, illetve Erdély minden sarkából idesereglett 11–16 éves magyar cserkészek. A 11 év alatti kiscserkészek a tábor öt napján voltak jelen. A 16 év fölötti fiatalok és felnőttek a tábor vezetésében és programjainak levezetésében vállaltak munkát. Egy külön tábori újság is született, ami a Szövetség honlapján is olvasható. (http://rmcssz.ro/files/tabori_kronika.pdf)

Az emlékév másik kiemelkedő rendezvénye a Csíki Székely Múzeumban október 2–november 31. között megrendezett cserkésztörténeti kiállítás volt. A kiállítás jó alkalom volt arra, hogy a magyar cserkészet százéves történelmének ereklyéivel, valamint a jelenkori cserkészet ifjúságnevelő, értékteremtő munkásságával ismertesse meg az érdeklődőket.

2010. november 11–14. között Erdélyben került megrendezésre a Lengyel–Magyar Kisebbségi Konferencia. A programot minden évben más helyszínen szervezik. Erre az alkalomra 35 magyarországi, lengyelországi, litvániai, szerbiai, felvidéki, fehérorosz, kárpátaljai és romániai magyar cserkészvezető látogatott Nagybányára, hogy a non-formális nevelés és a cserkészet európai helyzetéről tanácskozzon.

Ebben az évben a romániai magyar cserkészek immár tizedik alkalommal hozták el Bécsből a Betlehemi Békelángot, és osztották szét Erdély cserkészcsapatainak. Elmondható, hogy egyre több helység templomában világít karácsony estéjén a cserkészek által átadott Békeláng.

2011. február 26–27-én zajlott az RMCSSZ Tisztújító Közgyűlés és az V. Országos Cserkészbál Székelyudvarhelyen, melyek újabb fejezetet nyitottak a Szövetség életében. A Baczkamadarasi Kiss Gergely Református Kollégiumban ünnepelte a Romániai Magyar Cserkészsövetség, hogy napra pontosan 100 éve éppen abban az épületben alakította meg Z. Sebess József tanár a legelső erdélyi cserkészcsapatot.

A száz évvel ezelőtt történtek felelevenítése után elkezdődött tisztújító közgyűlés során az elkövetkező négy évre Kasza Tamás szamosújvári cserkészvezetőt választották

a Szövetség új elnökévé. Az elnöki tisztséget előzőleg 17 éven át betöltő Gaál Sándornak – munkája elismeréseként – a közgyűlés „tiszteletbeli elnök” címet adományozott.

A rendezvény meghatározó momentuma a Romániai Magyar Cserkészszövetség és a Román Nemzeti Cserkészszövetség (Organizația Națională Cercetașii Românei - ONCR) között megkötött együttműködési protokollszerződés aláírása volt Kasza Tamás RMCSSZ elnök és Bianca Neșiu Bedreag ONCR elnök által. A szerződés célkitűzései között a cserkészszervezetek közös terjesztése, a fiatalok és felnőttek szociális és nevelő jellegű projektekbe való bevonása, valamint egymás nevelési rendszerei sajátosságainak megismerése is szerepel.

A Szövetség munkáját 2011-ben *Árpád fejedelem-émlékdíjjal* jutalmazták. A díjat a Magyar Művészetért Kuratórium és a Herendi Porcelánmanufaktúra Rt. alapította 2007-ben Árpád fejedelem halálának 1100. évfordulója alkalmából.

Az emlékév záróakkordja a 2011. május 28-án Marosvásárhelyen, a Kultúrpalota dísztermében megszervezett emlékülés volt. A díjátadó gálát az országos és nemzetközi rendezvényeken díjazott cserkész programja színesítette. Kiosztásra kerültek a frissen alapított kitüntetések és elismerő oklevelek több kategóriában. Díszoklevelekkel és a cserkész társasági jelvénnel köszönte meg a Szövetség a támogatók munkáját, a fő támogató intézményeknek és szervezeteknek pedig szobor formájú Szent György kitüntetést adományozott. Dobri János – érem formájú – kitüntetésben részesültek a nevelési munkájukban kimagasló teljesítményt nyújtó cserkészvezetők, érem formájú Puskás Lajos-kitüntetést kaptak a különböző területeken eredményes munkát végző cserkészveze-

tők és külsősök, és Z. Sebess József-kitüntetéssel jutalmazták a kimagasló teljesítményt, jó munkát végzett csapatokat.

Ebben az évben is folytatódtak vezetőképzések. Segédőrsvezető, őrsvezető és segédvezetői képesítésre nagy számban jelentkeztek résztvevők. Ezek eredményeképpen képe- sítést kapott 37 segédőrsvezető, 40 őrsvezető és 10 segédvezető. Vezetőképzés szempont- jából az év nagy megvalósítása a 1. sz. Bem József vezetőképző csapat újralakulása volt, hiszen ez az a közösség, akinek a segítségével Szövetségünk vezetőképzései megvalósul- nak, és folyamatosan fejlődni tudnak.

A 14. sz. dr. Kovács Sándor cserkészcsapat áldozatos munkájának köszönhetően bő- vül a Vadas Cserkészpark, elkészült az Erdei Iskola és különböző tanósvények. Ugyan- csak a csapat és főként Gaál Sándor tiszteletbeli elnökünk munkáját dicséri, hogy

2012. április 28-án Cserkészmúzeum és -otthon avatásra került sor Sepsiszentgyör- gyön.

A **2013**-as év és az életbe lépett Összmagyar Cserkészstratégia előrelépést hozott az RMCSSZ számára. A támogatott projektek által három fontos területen sikerült számot- tevő változást elérni: a vezetőképzés, a háttérfejlesztés és a programok terén.

Ebben az évben is megszervezésre került a szövetségi vezetőképző tábor (elő- és utótáborral együtt a Kolozs megyei Magyarlónán július 5–21. között). A tábor négy altáborra volt felosztva: őrsvezetőképző altábor, segédőrsvezetőképző altábor, kiscser- kész altábor és a háttérrel biztosító altábor (élelmezés, biztonság, logisztika). A táborban részt vett 33 őrsvezető jelölt, 24 segédőrsvezető jelölt, 50 kiscserkész és az őket kikép- zők (17 őrsvezető kiképző, 13 segédőrsvezető kiképző, 13 kiscserkész vezető), valamint 45 segítő (16 év feletti). A tábor vezetőségével együtt összesen 195 cserkész volt jelen.

A Magyar Cserkészszövetségek Fórumának keretén belül szervezett képzésen öt er- délyi segédvezető jelölt vett részt.

Háttérfejlesztés is történt. A Csíkszeredai Református Egyházközség használatra át- adott egy épületet, amit felújítottunk, így bővült központi irodánk, és ettől kezdve új munkatársak gazdagítják az operatív munkacsoportot.

A hagyományossá vált országos programok mellett 2013-ban több különleges ren- dezvény is gazdagította cserkészévünket. A csíksomlyói pünkösdi búcsún jelen lévő egyenruhás cserkészek nem számítanak újdonságnak, ebben az évben mégis az volt, mi- vel számos csapatból 120 cserkész közös fellépéssel tett tanúbizonyságot a cserkészmoz- galom céljairól: hogy a társadalmat olyan életrevaló, elkötelezett, felelős, egészséges pol- gárok alkossák, akiknek fontos, hogy önmaguk folyamatos nevelése által az Isten felé nö- vekedjenek.

Az év fénypontját a Nemzeti Nagytábor jelentette. 320 erdélyi magyar cserkész vett részt a magyar cserkészek eddigi legnagyobb táborán, mely Ócsán került megrendezés- re, augusztus 11–19. között. A szélrózsa minden irányából ide utazó több mint 3000 ma- gyar cserkész együtt ünnepelte a Magyar Cserkészszövetség 100 éves megalakulását.

Ismerve a cserkészletben rejlő értékeket, Szövetségünk célja minél több erdélyi ma- gyar gyerekekkel és fiatalokkal megismertetni ezt. Erre kiváló alkalom volt az Erzsébet tábo- rok keretén belül megszervezett tábor, melynek köszönhetően 201 gyerek és 20 kísérő

tölthetett egy hetet Zánkán, megtudhatta, milyen a reggeli négyszög, megtapasztalhatta, milyen egy cserkészvetető által tartott foglalkozás, és milyen a cserkész-tábortűz hangulata.

A 2014-es évet a belső építkezés éveként határoztuk meg, így elsősorban azokra a tevékenységekre fektettünk hangsúlyt, amelyek szervezeti és mozgalmi szempontból határozzák meg a szövetség munkáját. Az egymásra épülő vezetőképzési folyamatoknak, az érdeklődő felnőttek bevonásának, az önkéntes nevelői munkának, az újszerű toborzási stratégiáknak és néhány frissen kiadott nyomtatványnak (*Vezetői kézikönyv*, *Mi fán terem a cserkészet?*, szórólapok, toborzási segédanyagok, plakátok) köszönhetően 1600-ról 2100-ra emelkedett az aktív romániai magyar cserkészek száma. Az ugrásszerű növekedést a 2014-es vezetőképző táborban is lehetett érezni: közel 400 személyt számláltunk, volt segédőrsvezető, két őrsvezető, a segédvezető, kiscserkész, családos és a GHB önkéntes kíségető altábor.

Fontos eredményként értékeljük, hogy a szamosújvári közgyűlésen, az *Élő példaképek* projekt során cserkészfogadalmat tett, s ezáltal az RMCSSZ tiszteletbeli tagja lett Tamás József püspök úr. A cserkészlet társadalmi elismertségének növekedéseként és a történelmi egyházak támogatásának megnyilvánulásaként foghatjuk fel ezt az eseményt. Azt is fontosnak tartjuk, hogy egyre több egyházi, civil, ifjúsági és környezetvédelmi szervezet keresi a velünk való partneri kapcsolatot és a közös projektek lehetőségét. Ezt támasztja alá, hogy a Csíksomlyói Ifjúsági Találkozó megszervezésében az RMCSSZ aktív szerepet vállalt.

2014-ben is sor került a *CserKészen az életre* zánkai táborra, melyen 250 gyermek vett részt a Szövetségből. A pünkösdi búcsún 120 cserkész és vezetőik vettek részt cserkészdszben.

A 2015-ös évet a kifele való nyitás évének neveznénk, melynek fő momentuma a szövetségi nagytábor, a *SzINTE* volt, megünnepeelve a szövetség fennállásának 25. évét. A Magyarlónán (Kolozsvár mellett) szervezett táborban közel 600 cserkész kalandozott Szent István korába, tanult mesterséget, lovakkal bánást, és nem utolsó sorban megtanulta „állni a sarat”, hiszen a jó Isten bőségesen megáldotta esővel a tábort.

A különböző körzeti rendezvények az országos programok sorát egészítik ki. Ilyenek a körzeti cserkésznapok, a farsang, a kézműves foglalkozások és a több száz – csapatszinten megrendezett – esemény, a cserkészek testi és szellemi épülését szolgáló heti vagy havi foglalkozások.

A cserkészlet egyik lételeme a cserkészttábor – mindannak az elméleti tudásnak a gyakorlatba ültetése, amit az évközi munka során adnak át a vezetők a cserkészeiknek. Ennek érdekében a csapatok minden évben tábort szerveznek. A táborok programjai a korosztályok igényeihez vannak alakítva, megadva minden résztvevő számára a szellemi és fizikai fejlődés lehetőségét. A tábori körülmények, az ott adódó mindennapi feladatok és a tábor keretében megszervezett portyák fejlesztik a gyerekek és fiatalok kommunikációs készségét, improvizációs készségét, állóképességét, pontosságát, teljesítőképeségét, kezdeményezőkézségét, figyelmét, kitartását stb. A délelőtti és délutáni blokkokban zajló programok (pl. a különböző kézművességek) fejlesztik a résztvevők kezűgyességét, a hagyományok megismerését célozzák. Mindehhez sok játék és esténként tábor-tűz is társul.

Az RMCSSZ számokban (a 2015 februárjában leadott csapatjelentések alapján)

A Romániai Magyar Cserkészszövetségben belül 2015-ben 150 bejegyzett csapatot és 2400 tagot számláltunk.

Vezetőképzési rendszer

A cserkészmozgalom célja olyan fiatalok nevelése, akik életrevaló, elkötelezett, felelős, egészséges polgárai lesznek a társadalomnak, akiknek fontos, hogy önmaguk folyamatos nevelése által az Isten felé növekedjenek. Elő kívánja segíteni, hogy a fiatalok jellemes egyéniségekként hasznos tagjai legyenek a helyi közösségnek, a nemzetnek és az emberiségnek – „emberebb emberré, magyarabb magyarrá” váljanak. Fontos célja az erdélyi magyarság és a magyar nép kultúrájának és történelmi hagyományainak védelme és ápolása.

A cserkészlet legkisebb szervezeti (és egyben nevelési) egységét, a nyolctagú őröt annak tagjainál 2–4 évvel idősebb képzett őrsvetető irányítja. Négy-öt őr közös munkájáért egy 18 évnél idősebb segédvetető, a csapatokért pedig a cserkészvezetők felelnek.

Ahhoz, hogy az évente újonnan cserkészkedni kezdő fiatalok számára megfelelő mennyiségű vezető legyen a csapatokban, a szövetség évente Vezetőképzőt (VK) szervez. Három szinten történik vezetőképzés, segédőrsvezető-képző (SÖVK), őrsvezető-képző (ÖVK), illetve segédvezető-képző (SVK) szinteken. Mindhárom képzés különálló, de ugyanakkor szervesen összefonódó modulát képez, és az adott korosztálynak megfelelő ismeret- és élményanyagot biztosít a résztvevők számára. A 11–13 évesek számára szervezett SÖVK egy elő-hétvégeből és egy kilencnapos táborból áll, aminek során egy 14 fős felnőttekből és fiatalokból álló közösség (törzs) képezi a résztvevőket. Az ÖVK a 14–16 éves korosztályú cserkészeknek szól, ez már jóval összetettebb, és komoly kihívás elé állítja a résztvevőket. Időtartama egy év, tavasztól tavaszig hat találkozó alkalmával hallhatnak képzéseket a résztvevők, és a képzési időpontok között feladatokat kell elvégezniük. A hat találkozó közül öt képzési hétvége, és egy a 11 napos tábor. A 18–26 éves korosztály számára másfél éves, fokozott nehézségű képzés, az SVK, biztosít felkészülési lehetőséget. Itt a hat alkalom során már nagyon komoly szervezési, nevelési, animálási, pedagógiai és pszichológiai ismereteket van alkalmuk elsajátítani a résztvevőknek. A hat alkalom közül egy tábor, a többi képzési hétvége.

A vezetők között számos pedagógus, lelkész, tréner és más szakember vállal önkéntes alapon nevelői munkát a társadalom és a helyi közösségek érdekében. A szövetség fennmaradása érdekében mindig zajlott különböző szintű vezetőképzés, a jelenleg alkalmazott egymásra épülő és a képzési folyamat során összefonódó, egymást kiegészítő többszintű képzési rendszert 2007-ben kezdték kialakítani. Jelenlegi formájában 2009 óta alkalmazzák: a különböző szintek résztvevőinek párhuzamosan, egymáshoz közel

zajlik a tábora, így alkalmuk nyílik gyakorlatban is kipróbálni egymáson a képzés folyamán tanultakat. A SÖVK, illetve az ÖVK táborba egész Erdély területéről és Magyarországról érkeznek kiképzők. A segédvezetői képzés Kárpát-medencei szinten zajlik, így még szélesebb a kiképzők kulturális sokszínűsége.

A cserkészvezető-képzés központi célja felelős, értékközpontú és életével példát mutató vezetői utánpótlás képzése a Románia Magyar Cserkészszövetségnek. Ez az erdélyi cserkészlet hosszú távú fennmaradását és hatékony működését is biztosítja.

A részcélokat a cserkészmozgalom belső struktúrája és a korosztályi képzés határozza meg, ugyanis ennek következtében három korosztályi szintű vezetőképzési rendszer van kialakítva, ennek megfelelően három részcélt különböztetnek meg:

1. A segédőrsvezetői képzés központi célja lelkes és alapos tárgyi tudással rendelkező segítséget biztosítani a csapatokban tevékenykedő őrsvezetők számára, emellett közösségi és közösségépítő jellegéből adódóan gondoskodik arról, hogy a résztvevő cserkészek ne morzsolódjanak le a társadalom hatása következtében.

2. Az őrsvezetőképzés a legfiatalabb tényleges vezetői szerepet ellátó 14–16 éves korosztálynak szól, célja neveltből, vezetettből vezető és nevelő gondolkodású fiatalokat képezni, akik képesek legyenek egy nyolcszemélyes kiscsoportot (őrsöt) összefogni és irányítani heti rendszerességgel, folyamatos munka során.

3. A segédvezető képzés a cserkészcsapatok 18 év feletti felnőtt vezetőit hivatott képezni, célja, hogy jó szervezői és nevelői készségű fiatalokat képezzen, akik képesek több őrs nevelői munkáját átlátni és irányítani, táborokat szervezni, vagy akár csapatot vezetni.

A vezetőképzést sikeresen befejező fiatalok az itt szerzett tudást és képességeket hazaviszik Erdély különböző településeire, és továbbadják a helyi közösség magyar ajkú fiatalosságának, ezáltal elősegítik egy talpraesett, erős magyar öntudattal rendelkező, felelős gondolkodású generáció felnövekedését.

Az RMCSSZ belső képzési rendszerét egészíti ki a felnőttképzés, melyre olyan felnőttek jelentkezhetnek, akik meg szeretnék ismerni a cserkészletet, módszereit, elveit, és kicsit bele is szeretnék kóstolni.

Nemzetközi kapcsolatok

A Romániai Magyar Cserkészszövetség aktív tagja a Magyar Cserkészszövetségek Fórumának (MCSSZF), cserkészcsapatok révén kapcsolatban áll, de nem tagja a Cserkész Világszövetségnek (World Organization of the Scout Movement – WOSM), országon belül pedig partneri kapcsolatban van a Román Nemzeti Cserkészszövetséggel (Organizația Națională „Cercetașii României”).

A Magyar Cserkészszövetségek Fórumát 1991-ben hívták életre Hodossy Gyula és Bodnár Gábor kezdeményezésére, és jelenleg a Kárpát-medencében és a nyugati szórványban működő következő nyolc magyar cserkészszövetséget tömöríti: Kárpátaljai Magyar Cserkészszövetség (KáMCSSZ), Külföldi Magyar Cserkészszövetség (KMCSSZ), Magyar Cserkészszövetség (MCSSZ), Magyar Cserkészlányszövetség (MCSSLZ), Ro-

mániai Magyar Cserkészszövetség (RMCSSZ), Szlovákiai Magyar Cserkészszövetség (SZMCSSZ), Vajdasági Magyar Cserkészszövetség (VMCSSZ), Horvátországi Magyarok Zrínyi Miklós Cserkészcsapata (HMZMCSSZ).

Céljai: a tagszövetségek közötti kapcsolattartás, információcsere; szakelődök és az illetékes szakvezetők bevonásával időszzerű súlyponti szakkérdések megvitatása; egyéni és közös problémák megvitatása és megoldási javaslatok kidolgozása; közös programok, képzések megszervezése; szövetségi rendezvények ismertetése és meghívások, cserelátogatások előkészítése; közös kiadványok iránti igény felmérése, szerkesztése, kiadása; internetes honlap működtetése.

Az MCSSZF elnökségi ülésein egyes Szövetségeket legfelsőbb vezetői, ill. azok megbízottai képviselik az előzőekben meghatározott célok elérése érdekében. Lehetőség szerint évente kétszer, tavasszal és ősszel tart az MCSSZF elnökségi ülést. Az egyik vándorülés, melynek célja a tagszövetségek munkájának és helyzetének jobb megismerése, a másik helyszín általában Magyarország, ahol az éves közgyűlésre kerül sor. Az ülések során a Szövetségek vezetői beszámolnak helyzetükről, eredményeikről és gondjaikról.

Az RMCSSZ a Fórum által kapcsolatban áll a WOSM-al, de mivel alapszabályzata csak egy cserkészszövetséget fogad el országonként, ezért nem tagja annak. Az elmúlt években a Szövetség lépéseket tett a helyzet változtatása érdekében, ez azonban elég hosszú folyamatnak ígérkezik. Mindezek mellett az MCSSZ által az RMCSSZ is részt vett különböző nemzetközi rendezvényeken, több alkalommal a Közép-Európai Dzsemborin és 2007-ben a Nagy Britanniában megszervezett világtalálkozón. Élmény volt a romániai magyar cserkészek számára ott járni, ahol 1907-ben Bi-Pi az első cserkésztábort szervezte meg. Több mint 38000, a világ minden sarkából összesereglett cserkésszel ünnepelték a százéves évfordulót.

Az országon belüli cserkészkapcsolatokat illetően 2011 februárjában egy új fejezet nyílt az RMCSSZ és az ONCR (Organizația Națională „Cercetașii României”) kapcsolatában. A korábban említett szerződés szellemében az RMCSSZ 2011. augusztus 11–21. között részt vett a RoJam-en, a Román Nemzeti Cserkészszövetség (ONCR) Dzsemboriján, a Szeben megyei Szelistyén. A tábor szervező csapatában hét erdélyi cserkész tevékenykedett, olyan programokat és műhelyeket vezetve, mint: falmászás, nemezelés, gyertyaöntés. Augusztus 13-án itt zajlott a két elnökség találkozója, majd 13-án és 14-én a Szövetség 22 cserkésszel és a teljes elnökséggel képviseltette magát a nyílt napon. Az együttműködés eddigi legnagyobb sikere az *Iskola másként* projektben való közös fellépés.

Tervek

A tervek megvalósításához öt célt definiált az RMCSSZ, melyeket kitörési pontokként határozott meg, és ezekhez akcióterületeket nevesített, valamint konkrét tervekkel rendelt. A konkrét tevékenység kapcsán meghatározta a szükséges erőforrásokat, és mérlegelte, mi az, ami rendelkezésre áll, és mi az, ami hiányzik.

Irányelvek	Tevékenységek (Akcióterületek)
1. Működő csapatok megerősítése	1.1 Toborzás erősítése; meglévő cserkészcsapatok létszámának és a fiatalok megtartási arányának növelése. 1.2 Vezetőképzés módszertani és tartalmi egységesítése, minőség biztosítása. A meglévők mellett új vezetőképzések elindítása. Rendszeres vezetői továbbképzés rendszerének megteremtése.
2. Új csapatok létrehozása	2.1 Cserkészcsapatok elindítása és mentorálása olyan településeken, ahol jelenleg nem működik. 2.2 Cserkésztestközlelől történő megismerttetése 10-14 éves fiatalokkal olyan helyeken, ahol cserkészcsapat indítását szeretnénk elérni.
3. Vonzó cserkésztest kialakítása	3.1 A cserkésztest új nevelési programjának kidolgozása és terjesztése az aktív vezetők között. 3.2 A szakági tevékenység kiterjesztése (amatőr sporttevékenységek, kultúrához kapcsolódó hagyományörzési tevékenység), 12-21 éves korcsoport széles rétegei számára elérhetővé tétele. 3.3 Vezetésből kinőtt vezetők önkéntesként való bekapcsolása a szövetségi munkába és a csapatok életébe. A rész munkaidős vezetők számának emelése, szakértők bekapcsolása a mozgalom szervezésébe. Családos cserkésztest népszerűsítése.
4. Látható cserkésztest	4.1 A cserkésztest rendszeres jelenléte a regionális és az országos közmédiúmokban. 4.2 A társadalom széles körben ismerje meg a cserkésztestet, és kapcsolja össze a társadaloméért vállalt felelősséggel és tevékeny részvétellel.

Irodalom

Salló Emőke cst., RMCSSZ – Csémi Szilárd cst., Kismedve SZMCS (szerk.): *Cserkésztest az összmagyarország szolgálatában. Magyar Cserkész Almanach*. Magyar Cserkészszövetség Fórumának kiadványa, Révkomárom 2010.

Minden magyarul beszélő gyerek találkozzon a cserkésztesttel! Összmagyar Cserkészstratégia. Magyar Cserkészszövetség Fórumának kiadványa, Budapest 2012.

WOSM Fundamental Principles – 1989. február.

A Romániai Magyar Cserkészszövetség évi csapatjelentései és az elnökségi beszámolók.